

παλαιού τύπου, που διακατέχεται, μεταξύ άλλων, από τη λατρεία του παρελθόντος και της κοινοτιστικής δημοκρατίας. Αντλώντας πληροφορίες από το ενδιαφέρον βιβλίο του John Ross, οι συγγραφείς κολλάνε στο μαοϊκό παρελθόν (και παρόν) της ηγεσίας των Ζαπατίστας και τους παρουσιάζουν σαν σκουριασμένους εξουσιαστές, πράγμα που συσκοτίζει τη φύση αυτής της οργάνωσης. Για μας αντίθετα το βάρος πέφτει περισσότερο στο μεταμοντέρνο, δημοκρατικό, πλουραλιστικό παρόν τους: είναι το εκσυγχρονιστικό και σοσιαλδημοκρατικό τους πρόγραμμα που αποτελεί τροχοπέδη για το ταξικό κίνημα των ejidatarios κι όχι ο (μεταλλαγμένος ούτως ή άλλως) μαοϊσμός τους και ο -καθαρά για διαφημιστικούς λόγους- ιθαγενισμός τους.

Ας περάσουμε τώρα στα θετικά του βιβλίου, που είναι Απολύ περισσότερα. Πρώτα απ' όλα, είναι μια από τις ελάχιστες -έγκαιρες- προσπάθειες απομυθοποίησης των Ζαπατίστας, που μετατράπηκαν σχεδόν σε θρησκεία για τους απανταχού αναζητητές ειδώλων. Οι συγγραφείς δεν περιορίζονται μόνο στο να καταγγέλλουν τη λατρεία μιας στρατιωτικής οργάνωσης από ορκισμένους αντιμιλιταριστές, αλλά προχωρούν και σε κριτική της ίδιας της της δομής: στο διαχωρισμό ανάμεσα στο «εμείς» (τον εθνικοαπελευθερωτικό στρατό) και το «αυτοί» (τις μάζες), αυτό που ο ίδιος ο EZLN έχει ξεκάθαρα δείξει με το γνωστό «Όλα για όλους, τίποτα για μας». Κριτικάρουν τις δημοκρατικές κοινοτοπίες του EZLN και το λαϊκισμό του που ξεχειλίζει απ' όλες του τις διακηρύξεις, τις συνεχείς αναφορές στο «λαό» που είναι διαποτισμένες από το πνεύμα θυσίας του τύπου «υπηρετούμε το λαό». Το ότι μάλιστα ο Μάρκος, σα νέος Zorró και κλασικός λατινοαμερικάνος caudillo, έχει αναλάβει ρόλο «διερμηνέα» και «εκπροσώπου» των ινδιάνων, και πως αυτό δε φαίνεται να ενοχλεί αντιεξουσιαστές και ελευθεριακούς, είναι ένα άλλο σημείο που οι συγγραφείς δεν αφήνουν ασχολίαστο. Επίσης, ο ρόλος της καθολικής εκκλησίας και η συνεργασία της με τον EZLN στην οργάνωση των αγροτών καθώς και η αναφορά στο πως η στρατιωτικοποίηση των γυναικών (με τη συμμετοχή τους στον EZLN) τείνει να υποκαταστήσει την υποταγή τους στην πατριαρχική κοινότητα είναι άλλα ενδιαφέροντα σημεία του βιβλίου. Αλλά εκεί που η κριτική τους μας βρίσκει πλήρως σύμφωνους και αποτελεί για μας τον πυρήνα μιας σωστής κριτικής στον EZLN είναι η επίθεση ενάντια στον εθνικοπατριωτισμό τους. Ο EZLN παρουσιάζεται σωστά σα «*θεματοφύλακας των αξιών του μεξικάνικου εθνικισμού*» (γι' αυτό και η απεύθυνση στους «αληθινούς πατριώτες») *νοσταλγός του «έθνους» και της «πατρίδας» που «καταστρέφεται» απ' το μπαμπούλα του νεοφιλελευθερισμού*. Πολύ σωστά δε αναφέρουν ότι για τους Ζαπατίστας «ο διεθνισμός δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένα σύνολο εθνικών εξεγέρσεων και οικονομικού προστατευτισμού εναντίον του καπιταλιστικού συστήματος». Βέβαια αυτό δε σημαίνει ότι έρχονται σε αντιπαράθεση με την ιδεολογία περί «παγκόσμιου κενσινανισμού», αφού ο εθνικισμός είναι μια ευέλικτη μοντερνιστική-δημοκρατική ιδεολογία. Εν κατακλείδι, στα πιο δυνατά του σημεία, το βιβλίο προσπαθεί και καταφέρνει να διαλύσει τη σύγχυση των ημερών που απ' ό, τι φαίνεται έχει κατακλύσει πολλά «αντιεξουσιαστικά» μυαλά, που πχ καταγγέλλουν απερίφραστα τους έλληνες εθνικοπατριώτες μαοϊκούς για να προσκυνήσουν τους κουκουλοφόρους πατριώτες στην

«εξωτική» Chiapas! Είναι αυτή η σύγχυση χωρίς τμήμα; Σίγουρα, όχι. Όπως λένε και οι Reeve/Deneune «**όποιος είναι διατεθειμένος να δεχτεί για άλλους εκείνο που θεωρεί απαράδεκτο για τον ίδιο, θα καταλήξει να δεχτεί το απαράδεκτο**».

Στη συνέχεια δημοσιεύουμε αποσπάσματα της αυτοκριτικής -τι σπάνιο φρούτο στις μέρες μας και ειδικά στον τόπο «μας»!- ενός ολλανδού αντιεξουσιαστή, πρώην μέλους μιας Επιτροπής Αλληλεγγύης στον EZLN.

Περισσότερο διδακτική και από τις πληροφορίες που παραθέτει είναι η πορεία πνευματικής κατάπτωσης που ακολούθησε, καθώς κάθε τόσο βρισκόταν στη δυσάρεστη θέση ν' αποδέχεται και να διαφημίζει ό, τι του φαινόταν πολιτικά από απαράδεκτο έως και βλακώδες.

Κλείνουμε αυτήν την παρουσίαση με μια υπενθύμιση που καπηλείται τόσο στο βιβλίο όσο και στο κείμενο των ελάχιστων αυτών συντρόφων που πάνε κόντρα στο ρεύμα: το τι συνέβαινε και συμβαίνει στο Μεξικό όσον αφορά την ταξική πάλη παραμένει πάντα ένα ενδιαφέρον ζήτημα αλλά αυτή τη γνώση δε θα μπορούσαν ποτέ να μας τη δώσουν η ιδεολογία και το σπαδιλίκι.

Γκαράνς

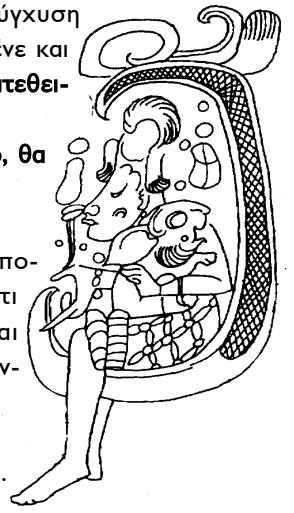
ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ, Μάης 1999

Πριν από περίπου ένα χρόνο διαλύθηκε η «επιτροπή αλληλεγγύης στο Μεξικό» του Άμστερνταμ. Η αυξανόμενη κριτική μας στη στάση της ηγεσίας του EZLN (Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση) και ιδιαίτερα η σχεδόν πλήρης έλλειψη κριτικής και η βαθμιαία γραφειοκρατικοποίηση του διεθνούς κινήματος αλληλεγγύης στους Ζαπατίστας οδήγησαν σ' αυτήν την απόφαση. Μερικοί από μας δεν είχαν καμιά διάθεση να συνεχίζουν να έχουν παρωπίδες, όπως πολύ συχνά συνέβαινε στο παρελθόν. Περιμέναμε από όλους όσοι συμμετείχαν διεθνώς μια πιο κριτική στάση. Αλλά προφανώς δε διδάχτηκαν τίποτα από τα λάθη τα οποία στο παρελθόν (και σήμερα) έκαναν (και κάνουν) πολύ συχνά τα κινήματα αλληλεγγύης. Αυτός ο απολογισμός είναι μια έκκληση να πετάξουμε τις παρωπίδες και να σκεφτούμε πάνω σ' αυτό που κάνουμε.

Τα παρακάτω τα έγραψε ένα μέλος της (υπό διάλυση) επιτροπής αλληλεγγύης στο Μεξικό. Είναι μια ημιτελής προσπάθεια ν' αποτιμήσουμε τις δραστηριότητες και τις θέσεις μας κατά τη διάρκεια των τεσσεράμισι χρόνων που ήμασταν ενεργοί. Το κείμενο δεν απηχεί αναγκαστικά τις απόψεις όλων εκείνων που στο παρελθόν δραστηριοποιούνταν στην επιτροπή μας, αλλά είναι μια έκθεση των δικών μου σχέσεων που κάπου μοιάζουν με εκείνες των άλλων μελών και κάπου διαφέρουν.

ΠΩΣ ΞΕΚΙΝΗΣΑΝ ΟΛΑ

Από το 1994 μέχρι το 1998 πληροφορούσαμε με διάφορα μέσα όσους ενδιαφέρονταν στις Κάτω Χώρες για την κατά-

σταση στο Μεξικό. Η επιτροπή μας σχηματίστηκε λίγο μετά την εξέγερση του EZLN στην Chiapas. Αρχικά υπήρχε μια ανοιχτή πλατφόρμα, σα σύνδεσμος διαφορετικών ομάδων, αλλά μετά από τρεις μήνες φτιάχτηκε μια ομάδα από αντιεξουσιαστές και ανεξάρτητους. Μέσα σ' αυτά τα τεσεράμισι χρόνια αυτή η μικρή ομάδα δε θεωρούσε την αλληλεγγύη σα μια απλή μορφή ανθρωπισμού ή σαν τυφλή αλληλεγγύη εν είδει συνοδοιπόρων όπου δε χωράει καμία προσωπική άποψη. Προσπαθούσαμε να εκφράσουμε τις δικές μας απόψεις για τις εξελίξεις στο Μεξικό, για τις διακηρύξεις της ηγεσίας των Ζαπατίστας και για τον τρόπο λειτουργίας του ευρωπαϊκού δικτύου αλληλεγγύης. Αρχικά, το 1994, με γοητεύσε η αντιαυταρχική διάσταση των communiques των Ζαπατίστας. Επίσης επιδοκιμάζα την άρνησή τους να πάρουν την εξουσία και ν' αποτελέσουν κομμάτι του υλιστικού κόσμου όπου όλα και όλοι υποβιβάζονται στην οικονομική τους αξία και στην ικανότητά τους να παράγουν κέρδος. Για μένα αντικατοπτρίζονταν πολλές δικές μου ιδέες και απόψεις στον τρόπο που έβλεπαν τη σημερινή παγκόσμια κοινωνία, στο τι σκέφτονταν για το «κάνουμε πολιτική» και στο πως έπαιρναν αποφάσεις με διαδικασίες άμεσης δημοκρατίας. Ωστόσο, μερικοί από μας είχαμε περισσότερες αμφιβολίες από άλλους σχετικά με το ζαπατιστικό πιστεύω «να κυβερνάμε υπακούοντας» και με αντιφάσεις όπως ο σεβασμός τους για τη μεξικάνικη σημαία και το έθνος και η απεύθυνσή τους στις κυβερνήσεις του κόσμου που περιείχονταν σε πολλά communiques τους. Αλλά πίστευα ότι δυνητικά θα μπορούσαν να φέρουν μια ριζοσπαστική αλλαγή.

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΚΑΙ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Από το 1995 αρχίσαμε να συμμετέχουμε στο ευρωπαϊκό δίκτυο αλληλεγγύης για τους Ζαπατίστας που μόλις είχε δημιουργηθεί, και συμμετείχαμε σε διάφορες συναντήσεις ανά την Ευρώπη. Από το φθινόπωρο του 1995 άρχισαν ν' αυξάνονται οι αμφιβολίες μας για τη σύνθεση και τη γραμμή αυτού του ευρωπαϊκού δικτύου. Στις ευρωπαϊκές συναντήσεις ακούγαμε ιστορίες για ομάδες που προσπαθούσαν να μονοπωλήσουν την αλληλεγγύη στις διάφορες πόλεις/περιοχές/χώρες τους. Για παράδειγμα, στην Ελβετία μια ομάδα εξόριστων μεξικάνων ασκούσε πίεση σε μια άλλη ομάδα αυτόνομων στην ίδια πόλη που και αυτή έκανε δουλειά αλληλεγγύης. Ήταν περίεργο άτομα από αυτόνομες ομάδες να μας λένε για απειλές και άλλες αυταρχικές συμπεριφορές, αλλά όλα αυτά να μην μπαίνουν στην ημερησία διάταξη στις συναντήσεις του ευρωπαϊκού δικτύου.

...

ΑΥΞΑΝΟΜΕΝΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Τον Ιούλιο/Αύγουστο του 1996 ο EZLN οργάνωσε τη Διεθνή Συνάντηση για την Ανθρωπότητα και ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό στην καρδιά των Ζαπατίστας, στη ζού-

γκλα της Λακαντόνα. Ο τρόπος που έγινε αυτή η συνάντηση κριτικάριστηκε πολύ από τους συμμετέχοντες. Αλλά όπως πάντα σχεδόν μόνο προφορικά και μόνο εντός των διαφόρων επιτροπών αλληλεγγύης. Η κριτική φαίνεται να είναι κάτι που δεν πρέπει να εκφράζεται ανοιχτά. Στις εκδόσεις και στα περιοδικά που έβγαλαν αργότερα οι ομάδες αλληλεγγύης και οι συμμετέχοντες βρήκαμε πολύ λίγες κριτικές αναλύσεις της συνάντησης.

Η γραφειοκρατική οργάνωση, οι αυταρχικοί εισηγητές των ομάδων εργασίας στη συνάντηση, η έλλειψη συζήτησης στις ομάδες εργασίας, επειδή σύμφωνα με το πρόγραμμα που είχε δοθεί εκ των προτέρων διαβάστηκαν ατέλειωτα και επαναλαμβανόμενα κείμενα, οι περιλήψεις που έκαναν οι ομάδες εργασίας, όπου παρουσίασαν εντελώς επιφανειακές κοινοτοπίες (και εξαφάνισαν υπάρχουσες εκφρασμένες αποκλίσεις απόψεις εντός των ομάδων εργασίας), καθώς και η θεαματική σκηνοθεσία στην οποία υποβλήθηκαν οι παριστάμενοι από τη ζαπατιστική οργάνωση (να καθόμαστε με τις

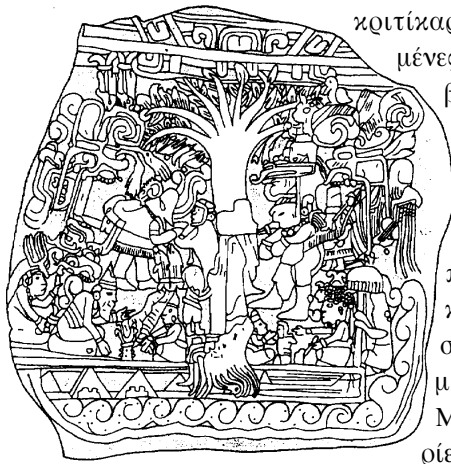

ώρες κάτω από τον ήλιο και να περιμένουμε την έλευση του νέου μεσσία, του subcommandante Μάρκος), αυτά όλα προκάλεσαν πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη συνάντηση πολλή κριτική. Ήταν σοκαριστικό να βλέπουμε πως έπιανε τον κόσμο ντελίριο μόλις ο Μάρκος εμφανιζόταν κάπου. Ολόκληρες ομάδες άρχιζαν να τρέχουν με τις κάμερές τους, για να τραβήξουν ΜΙΑ φωτογραφία, και ίσως να είχαν έρθει μόνο και μόνο γι' αυτό. Πολλοί συμμετέχοντες είχαν αμφιβολίες σχετικά με τη συμπεριφορά των αντιπροσώπων

του EZLN στις ομάδες εργασίας. Στις περισσότερες φαινόταν να μην είναι πραγματικά εκεί. Στις συζητήσεις συμμετείχαν από λίγο έως καθόλου, καθόντουσαν απλά εκεί και μερικοί κοιμόντουσαν (αυτό συνέβη και σε άλλους, γιατί ήταν τόσο βαρετό, να κάθεται εκεί πέρα για δύο μέρες και να ακούς τον καθένα να διαβάξει λόγους γραμμένους από πριν), ή απλά διάβαζαν τις εισηγήσεις τους (τους τις είχε γράψει κανείς;). Συχνά φαινόταν να μην καταλαβαίνουν το θέμα της συζήτησης. Τους είχαν στείλει μόνο σαν διακοσμητικά στοιχεία; Σκέφτηκαν μήπως οι άλλοι συμμετέχοντες (όχι από τον EZLN) στις ομάδες εργασίας, ότι θα έπρεπε να εκφραστούν πιο κατανοητά, χωρίς όλες αυτές τις διανοουμενίστικες φιοριτούρες, για να μπορέσουν να συμμετέχουν στη συζήτηση και άνθρωποι με καθόλου ή ελάχιστη μόρφωση; Ερωτήματα επί ερωτημάτων. Ένα σωρό κριτικές, αλλά δεν υπήρξε πρακτικά κανείς που να τις δημοσιοποίησε.

ΟΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΜΑΣ

Προσπαθήσαμε όσο μπορούσαμε καλύτερα να εκφράσουμε τις δικές μας απόψεις και αυτές των άλλων συντρόφων από όλη την Ευρώπη σχετικά με τις εξελίξεις στο Μεξικό και το δίκτυο αλληλεγγύης. Το περιοδικό μας, ZAPATA Mexico Nieuwsbrief, εξελίχτηκε από μια απλή πηγή πληροφοριών για αγώνες βάσης στο Μεξικό, ιδιαίτερα των Ζαπατίστας, σε ένα περιοδικό που έθετε υπό αμφισβήτηση πολλές εξελίξεις και

κριτικάρε ανοιχτά συγκεκριμένες απόψεις και μανούβρες του EZLN και εξελίξεις εντός του ευρωπαϊκού δικτύου αλληλεγγύης.

Αντιμετωπίσαμε πολλά προβλήματα και οδυνηρές καταστάσεις. Φυσικά κάναμε και λάθη. Μεταδώσαμε πληροφορίες που πήραμε από το

Μεξικό ή από αλλού. Που και που φαινόταν οι πληροφορίες που είχαμε επεξεργαστεί σε άρθρα να μην ισχύουν. Αυτό συνέβη εν μέρει γιατί δεν τις ελέγξαμε εμείς οι ίδιοι, εν μέρει γιατί παραμερίσαμε τις δικές μας απόψεις και εν μέρει γιατί είχαμε λάθος πληροφορίες από προαναφερθείσες ομάδες ή πρόσωπα.

Τον πρώτο χρόνο συνεργαζόμασταν με έναν μεξικάνο που μας έφερε σε επαφή με τον «Κάρλος», ο οποίος μας παρουσιάστηκε σαν εκπρόσωπος μιας οργάνωσης ονόματι Ανεξάρτητο Δημοκρατικό Κίνημα (MDI). Σχεδόν μετά από ένα χρόνο αποδείχτηκε ότι στο Μεξικό δεν υπήρχε κανένα MDI. Το όνομα αυτό δεν ήταν παρά το ευρωπαϊκό προκάλυμμα του PROCUP-PDLP, ενός αμφιλεγόμενου, δογματικού μαρξιστικού-λενινιστικού αντάρτικου πόλης στο Μεξικό, που πολλοί εκεί το θεωρούσαν μαριονέτα των μεξικάνικων μυστικών υπηρεσιών. Αν και μερικοί από μας δεν είχαμε πιστέψει συγκεκριμένες πληροφορίες από τον «Κάρλος», ποτέ στην πραγματικότητα δεν συζητήσαμε μαζί του αυτές μας τις αμφιβολίες. Όταν αντιληφτήκαμε τι τρέχει, κόψαμε κάθε επαφή μ' αυτόν και με τον προαναφερθέντα μεξικάνο. Η έλλειψη αξιόπιστων πληροφοριών από άλλες πηγές και η αφέλειά μας ή η μη κριτική μας στάση μας οδήγησαν στο να συνεργαζόμαστε σχεδόν για ένα χρόνο με κάποιον που είχε εντελώς αντίθετες πολιτικές απόψεις.

ΝΑ ΑΦΗΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑ ΜΕΡΟΣ;

Η συμμετοχή μας στο οργανωμένο από τον EZLN «Διεθνές Ζαπατιστικό Λαϊκό Ερωτηματολόγιο» τον Αύγουστο/Σεπτέμβριο του 1995 είναι ένα άλλο παράδειγμα του πως μερικοί από μας αφήναμε την κριτική κατά μέρος. Ένα μέρος της ομάδας ήταν της άποψης ότι οι ερωτήσεις ήταν εντελώς γελοίες, ασαφείς ή χωρίς νόημα. Ωστόσο στείλαμε το ερωτηματολόγιο στην Ολλανδία σε μεξικάνους που ζούσαν εκεί και μια μετάφρασή του σε συνδρομητές του περιοδικού μας και σε φίλους μας. Μια εντελώς τρελή κατάσταση, γιατί η πλειοψηφία της επιτροπής μας θεωρούσε το ερωτηματολόγιο μεγάλη ανοησία και η ίδια δε συμμετείχε. Γιατί να συνοργανώσεις κάτι, όταν δε βλέπεις να έχει κανένα νόημα; Συμπεριφερόμασταν όπως πολλοί «μιλιτάντες»: Παραμερίζαμε τα αισθήματά μας, τις αμφιβολίες μας και την κριτική μας για τον «καλό σκοπό». Εκ των υστέρων καταλάβαμε μερικοί από μας ότι είχαμε κάνει ένα μεγάλο λάθος.

Αυτό είναι ένα από τα λάθη απ' τα οποία μάθαμε, αλλά να είστε σίγουροι ότι κάναμε κι άλλα.

Λίγο μετά κριτικάραμε τη σχέση του EZLN με τη μεξικάνικη αριστερά (συμπεριλαμβανομένου και του κεντροαριστερού κόμματος της Δημοκρατικής Επανάστασης -του PRD, του τροτσκιστικού Επαναστατικού Εργατικού Κόμματος-του PRT και άλλων). Τη μια μέρα την απορρίπταμε για να την αγκαλιάσουμε την επόμενη (όπως με τη διαφήμιση του ηγέτη του PRD Cardenas και του Manuel Lopez Obrador). Το ίδιο ισχύει για την ίδρυση του πολιτικού τμήματος του EZLN, του Ζαπατιστικού Μετώπου Εθνικής Απελευθέρωσης (FZLN). Είχαμε δημοσιεύσει μερικές κριτικές παρατηρήσεις γι' αυτήν την τρίτη προσπάθεια των Ζαπατίστας να δημιουργήσουν ένα δίκτυο συμπαραστατών-πολιτών στο Μεξικό ήδη από τον Απρίλη του 1996, τέσσερις μήνες μετά την δημιουργία του. Η επίσκεψη ενός από τα μέλη μας στην κεντρική επιτροπή του FZLN επιβεβαίωσε την υπόθεση που είχαμε εκφράσει στο άρθρο, ότι το FZLN ήταν μια δεξαμενή για ανθρώπους από την παλιά αριστερά, που ήθελαν να χρησιμοποιήσουν το κύμα συμπάθειας προς τους Ζαπατίστας για να επανακτήσουν το χαμένο έδαφος στην πολιτική αρένα. Στις θέσεις-κλειδιά του FZLN βρίσκονταν πολλοί πρώην μιλιτάντες του τροτσκιστικού PRT. Αν θα κάνει κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες συνασπισμό με πολιτικά κόμματα (ίσως με το PRD) ή αν έχει απορρίψει τη συμμετοχή στην εξουσία σαν πολιτικό στόχο, αυτό είναι κάτι που δεν έχει αποφασιστεί μέχρι σήμερα (Μάης '99) από το FZLN.

Η δυσαρέσκειά μας όλο και μεγάλωνε. Ο Javier Elorriaga και η σύντροφός του Gloria Benavides (δύο πρώην πολιτικοί κρατούμενοι, που είχαν συλληφθεί το Φεβρουάριο του '95 ως υποτιθέμενοι ηγέτες των Ζαπατίστας) ήρθαν ως εκπρόσωποι του FZLN και ως επίσημα αναγνωρισμένοι εκπρόσωποι του EZLN το Νοέμβριο του '96 στο Παρίσι. Τους είχε προσκαλέσει η αφρόκρεμα των πλούσιων κεντροαριστερών κομμάτων, των συνδικάτων και η ελίτ της κουλτούρας. Επισκέφτηκαν τον πρώην αρχισυμβουλάτορα του Μιτερράν, τον Ρεζί Ντεμπραί, φλυαρήσαν με τη χήρα του Μιτερράν, τη Ντανιέλ, και επισκέφτηκαν το «σοσιαλιστή» δήμαρχο του Montreuil. Πριν μερικές βδομάδες, με τη συνήθη αστυνομική βία, ο ίδιος δήμαρχος είχε εκκενώσει πολλά σπίτια που τα είχαν καταλάβει οι χωρίς-χαρτιά (παράνομοι μετανάστες χωρίς τα απαιτούμενα χαρτιά παραμονής). Όταν οι χωρίς-χαρτιά μπούκαραν σε μια συνάντηση αυτών των αντιπροσώπων του FZLN/EZLN με το ριζοσπαστικό-αριστερό κατεστημένο, οι δύο αντιπρόσωποι δεν έδειξαν κανένα ενδιαφέρον να μιλήσουν με εκείνους τους «χωρίς πρόσωπο και φωνή». Αυτό το τραγικό θέαμα οδήγησε στη διάσπαση της επιτροπής αλληλεγγύης στο Παρίσι. Εκτός από το Παρίσι δεν πήραν στα σοβαρά αυτή τη σύγκρουση αλλού. Σχεδόν κανείς δεν εκφράστηκε για

την άσχημη συμπεριφορά των αντιπροσώπων του EZLN/FZLN. Ακόμα και ο EZLN δεν αντέδρασε καθόλου για τα γεγονότα στο Παρίσι. Αυτό θ' αποτελούσε δομικό χαρακτηριστικό της πολιτικής του.

Ο EZLN αποδεχόταν και αποδέχεται χωρίς ενδοιασμούς την **οποιαδήποτε** υποστήριξη (όσο δεν προέρχεται από την μεξικάνικη κυβέρνηση). Το φθινόπωρο του 1996 υποδέχτηκε με μεγάλη δημοσιότητα την Ντανιέλ Μιτεράν στο οχυρό του στη La Realidad (στη ζούγκλα Λακαντόνα). Στη Διεθνή Συνάντηση για την Ανθρωπότητα και ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό τον Ιούλιο/Αύγουστο 1996 ο Αλαίν Τουραίν ήταν ένας από τους επίσημους καλεσμένους. Ο Τουραίν, ένας γάλλος κοινωνιολόγος, είχε επιτεθεί σφοδρά στις άγριες απεργίες που παρέλυσαν το Δεκέμβρη του 1995 το Παρίσι και τη Γαλλία. Όταν αντέδρασαν έντονα κάποιοι συμμετέχοντες από Γερμανία και Γαλλία ενάντια στη συμμετοχή του, ο Μάρκος απάντησε ότι το νόημα της συνάντησης ήταν να γίνει συζήτηση με όλους για το νεοφιλελευθερισμό και τις δυνατότητες του αγώνα ενάντια του, «και μάλιστα με τους εχθρούς μας, γιατί κι εμείς συζητάμε με τους εχθρούς μας» (τη μεξικάνικη κυβέρνηση). Οι γάλλοι μαζεύτηκαν στο καβούκι τους γιατί δε μπόρεσαν να συμφωνήσουν στο αν θα κριτικάρουν δημόσια τον Μάρκος στη συνάντηση.

Μερικοί από τους γάλλους τράβηξαν μάλιστα τόσο μακριά τα επιχείρηματά τους που είπαν ότι «κάτι τέτοιο θα χάλαγε την εικόνα της Γαλλίας και των γαλλικών ομάδων υποστήριξης»! Αλλά και οι ομάδες από τη Γερμανία μάζεψαν την κριτική τους από τη στάση του EZLN, γιατί οι γάλλοι δεν παρέμειναν σταθεροί στην αρχική κριτική τους. Όταν πρόκειται για ξένους παλιούς αριστερούς ή για συμπαθούντες ψευτοαριστερούς, ο EZLN ξεχνάει την κριτική, την οποία εκφράζει συνήθως προς τους μεξικάνους παλιούς αριστερούς.

Οι επαφές τους με το «μεταρρυθμισμένο» ιταλικό κομμουνιστικό κόμμα, την Κομμουνιστική Επανάσταση, ακολουθούν το ίδιο πρότυπο. Η προσφορά της χρηματοδότησης ενός προγράμματος ηλεκτροδότησης του ζαπατιστικού χωριού La Realidad από το δημοτικό συμβούλιο της Βενετίας (στο οποίο η Κομμουνιστική Επανάσταση κατέχει μια θέση-κλειδί) έγινε δεκτή από τον EZLN. Διαβλέπουμε μια επιλεκτική αποδοχή αυταρχικών ιδεολογιών και πολιτικών κομμάτων. Αυτή η επιλεκτικότητα είναι σίγουρα αποτέλεσμα της οπορτουνιστικής σχέσης με προσφορές βοήθειας, που χρησιμοποιούνται σε συγκεκριμένα κομμάτια της Chiapas από τις βάσεις υποστήριξης για την επιβίωση.

Η ΒΑΘΜΙΑΙΑ ΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Όμως ας ξαναγυρίσουμε στην Ευρώπη. Το καλοκαίρι του 1997 έγινε στην Ισπανία η δεύτερη Διεθνή Συνάντηση για την Ανθρωπότητα και ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό. Και αυτή τη φορά ο τρόπος οργάνωσής της προκάλεσε πολλή κριτική. Ήδη από τις προετοιμασίες φάνηκε ότι μια μικρή

ομάδα από γραφειοκράτες, κυρίως από τη Σαραγόσα και τη Μαδρίτη, είχε επιβάλλει τις απόψεις της για τη διεξαγωγή της συνάντησης (με πανομοιότυπο τρόπο όπως με την πρώτη συνάντηση το 1996). Δε δόθηκε καθόλου η δυνατότητα σε ομάδες με πιο κριτική άποψη των πραγμάτων ή με άλλες απόψεις να εκφράσουν τη γνώμη τους. Ακόμα πιο άσχημο ήταν το ότι αυτές οι πιο κριτικές ομάδες τελικά άφησαν στην άκρη την κριτική τους και πήραν μέρος στη συνάντηση... Οι δύο εκπρόσωποι του EZLN ήταν πλήρως προστατευόμενοι από τους άλλους συμμετέχοντες, σαν να πρόκειτο για κρατικά αφεντικά, των οποίων η ασφάλεια έπρεπε να φυλάγεται από σωματοφύλακες. Με τα δικτατορικά καμώματα των οργανωτών εθελοντές που θέλησαν να βοηθήσουν στις

προετοιμασίες αντιμετώπιστηκαν πάλι σαν ανήλικοι εργάτες. Όλοι όσοι θα τολμούσαν να εκφράσουν κριτική έπρεπε να έχουν υπόψη τους ότι θα αντιμετώπιζονταν ως χαφιέδες που ήθελαν να σαμποτάρουν τη συνάντηση.

Μέρα με τη μέρα το ευρωπαϊκό δίκτυο μετατρέποταν σε μια **γραφειοκρατικοποιημένη ανθρωπιστική οργάνωση βοήθειας**, που έκανε τα πάντα στο όνομα του υψηλού στόχου. Φαινόταν να έχει χάσει την εικόνα του τι συνέβαινε στην Ευρώπη. Αγνοούσε την ύπαρξη μιας όλο και πιο ισχυρής ευρωπαϊκής κοινότητας που ενοποιούνταν όλο και

περισσότερο σε στρατιωτικό επίπεδο και σε ό,τι αφορούσε την εσωτερική ασφάλεια (αστυνομία), που οικοδομούσε ένα τεράστιο οικονομικό μπλοκ, μέσα στο οποίο οι άνθρωποι μετρούσαν μόνο σαν παραγωγοί μισθωτοί σκλάβοι. Ο βασικός στόχος του ευρωπαϊκού δικτύου αλληλεγγύης έγινε η άσκηση πίεσης στην ευρωπαϊκή κοινότητα και στο ευρωκοινοβούλιο για να μην εκτελεστεί η ειδική συμφωνία ανάμεσα στην ΕΕ και στη μεξικάνικη κυβέρνηση. Ο ΟΗΕ έπρεπε να επέμβει στην Chiapas (είτε σα μεσολαβητής είτε σαν παρατηρητής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων), αυτός ήταν ο άλλος στόχος. Τόσο η ευρωπαϊκή κοινότητα όσο και ο ΟΗΕ είναι όργανα των παγκόσμιων κυβερνήσεων, και γι' αυτό δε βλέπουμε κανένα λόγο να τους ζητάμε χάρες. Το να τους ζητάς χάρη σημαίνει ν' αποδέχεσαι την εξουσία και την ύπαρξή τους -όμως δεν την αποδεχόμαστε και δε θα το κάνουμε ποτέ! Το ίδιο ισχύει όταν μαζεύονται υπογραφές από δημάρχους ή από δημοτικά συμβούλια για καταγγελίες ενάντια στην καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Μεξικό. Η δουλειά αλληλεγγύης στην Ευρώπη φαίνεται να περιορίζεται σε συζητήσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ίσως θα έπρεπε να πάνε στη Διεθνή Αμνηστία, που είναι γνωστή για τη καλή δουλειά που κάνει, αλλά πάντα αποφεύγει να παίρνει πολιτική θέση και να αμφισβητεί τη νομιμότητα ενός πολιτικού συστήματος. Οι δραστηριότητες του ευρωπαϊκού δικτύου αλληλεγγύης σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα δημιουργούν μια παρόμοια εντύπωση.

. Geronimo/Jeroen από την «επιτροπή αλληλεγγύης στο Μεξικό» του Άμστερνταμ.